

ADÉU, ESDEVENIDOR BRILLANT

PER VENTURA GASSOL

El jove Pere Ravetllat estava que la boca se li feia aigua. Ara era arribada la seva! Si vols fer carrera—ell s'havia dit moltes vegades—l'has de colzejar amb el món elegant, has de fer "vida de societat". I veu's aquí, ja ho tenia. Decididament anava a presentar-se al gran món. Havia rebut una invitació per dinar a casa la senyora marquesa de la Florida. A casa la senyora marquesa de la Florida són gent rica, amics de rebre visites, donar àpats i festes. No hi ha dia que dos o tres convidats no seguïn a llur taula.

Però no és solament això. La invitació que Pere Ravetllat havia rebut era extraordinària, era invitació de gran solemnitat; era per al dinar del dia del sant de la senyora marquesa, que era ensens el sant de la seva filla. Ambdues es deien Cecília. I encara, el marit de la senyora marquesa, de darrer nom es deia també Cecili. El senyor marquès, Ignasi de Loyola, era una personalitat, home de grans empreses, home de gran món, també, i aleshores alcalde; persona de vastes coneixences i de relacions sens nombre. Pel sant de la seva senyora es congregaria al seu palau la flor i nata.

Aquests pensaments tenia En Pere Ravetllat, bo i caminant, més que de pressa (adés i ara es ficava en tolls d'aigua a l'atzar) en sortint de l'oficina, camí de casa seva.

Ara ha arribat la meua—pensava.—Seré presentat a les grans figures, al governador, als magistrats, als periodistes. Ballaré amb dames d'influència... Ah! el meu esdevenidor és, sí, un esdevenidor brillant.

De sobte se li acudia una idea: i el vestit! Cal un bon vestit per anar a un acte d'aquesta mena... Efectivament només feia tres dies que tant l'americana com els pantalons, ho havia dut a rentar i a planxar "en sec", i, Déu n'hi doret, podia passar. Però, i les sabates?

En ésser que es recordà de les sabates, un núvol ombrivolt el va fer posar de mal humor. Vaj a dir que les sabates que duia eren passadores per anar tirant; però, posades a sofrir tot un ball, s'exposava que al moment crític es declarassin en vaga.

Pere Ravetllat, començant-ho perfectament, es decidí a fer un va-i-tot. Anava just de cabals, però quan convenia sabia desdinerar-se. I dit i fet, entra a una sa-

bateria. Demana a les senyorettes un bon calçat. "Sí, perquè—els diu—no els sembla que un calçat ordinari i de color no fa per a una gran festa?"

Mentre el jove Ravetllat parlava així amb les dependents, l'amo, que la sabia llarga, també arribada la seva, per desempallegar-se d'un parell de sabates passades de moda. Sense més, va i les treu, i, desempolsant-les curiosament, les hi ofereix. "Miri's, jove, aquí té un parell de sabates de xarol: el cor em deia que havien d'ésser per a vostè".

Pere Ravetllat va embadalir-se davant d'aquella lluentor. Vaja—pensava—ara la victòria és meua. Amb unes sabates així, jo ensenyaré el més pintat a ésser persona de món.

Es posa les sabates. La del peu dret més aviat li és baldera, la del peu esquerre, en canvi, l'apreta d'allò més, horribles tenalles. Però quins peus! Ni l'amo, ni ell mateix quasi que no se'ls coneixia.

"Realment—li diu l'amo sornaguer—aquests peus no tenen parió... No hi fa res, que l'una sigui un xic estreta, l'altra un xic ampla. En poc temps se li ajustaran. L'estreta se li donarà, l'ampla se li encongirà."

"Així també ho eren—feia En Ravetllat.—Les que ara duc també m'eren una mica estretes, i mireu, quasi em cauën d'amples; i només fa tres anys que les duc..."

Començava el dinar. Era una taula gran, tota enflorada, curulla de plats, de menges exquisides, de botelles temptadores.

Tal com Pere Ravetllat havia cregut, a la festa de la senyora marquesa s'havia reunit tot el "beau-monde". Pere Ravetllat no hi veia de cap ull. Prompte la fortuna va brindar-li una bella ocasió de goig i de triomf: collir un mocador que havia caigut de la senyora de Raspall; la senyora, agraïda, va compensar-li-ho amb un somriure, i fins va preguntar-li com estava; només que li va equivocar el nom, dient-li: "Com està, senyor Rovellat?"

Un cop a taula, oh ventura! al costat seu hi havia una bellíssima damisella. La graciosa damisella coquetejava d'allò més. Pere Ravetllat es trobava com en paradís.

Una sola cosa minvava el seu goig: el peu esquerre. La maleïda sabata no se li donava! La terrible sabata de cap manera

no volia associar-se al gaudi, al bon humor que esclatava per totes bandes. Ah! la sabata no respectava els ulls de poll, ni grans ni xics, dels seu amo.

Serviren la sopa fumejant, una sopa meravellosa de gustos i fins de colors. Serviren, després, un plat fred, entreteniments fantàstics que feien broilar més gana.

I ja no solament el jove Pere sentia que el peu li feia una dolor horrible, sinó que terribles punxades ja li anaven cama amunt. I cada cop responia amb menys domini de si mateix a les picants preguntes, a les enraonies de la coqueta del seu costat. Pere Ravetllat pressentia que si la cosa durava, havia de treure's, baldament sols uns minuts, la sabata traïdora. Si no, no podria resistir tot el dinar.

Amb això, movent-se i remouvent-se, s'escaigué que Pere Ravetllat amb el seu peu dret fés força sobre el taló de l'esquerre (el peu botxí!); i ara una batzegada, i després una altra, fins que la sabata rodolà per terra.

Oh! aquella dolor horrible cessà al moment, un goig infinit—no hi ha paraules per expressar-lo—succeí a la tortura. L'ample menjador de la senyora marquesa, rutilant i clar, aparegué aleshores molt més rutilant i molt més clar.

De seguida, emperò, una idea, a son torn esclaiadora, va assaltar-lo: i si se'n adonen!... Sinó que aviat es tranquil·litava, pensant que les tovalles quieën, folgades, molt avall, i que a ningú no se li acudiria de mirar sota la taula, naturalment! Quan l'hora del ball arribarà—pensava—prendré la sabata, com qui recull d'en terra un tovalló, me la tornaré a posar, i llestos!

Això pensat, Pere Ravetllat va sentir-se l'home més feliç dels homes; la seva alegria es desvorava; ja es creia i tot que per ell es feia la festa. Ah! el món era seu.

Els senyors de la casa tenien Lulú, un fox-terrier viu com l'argent-viu. Per bé que guarnit amb un gran llac rosa, no s'hi pensà gens ni gota, el gosset, a entaforar-se sota la taula, passant, subtil, entre cames de diverses formes i tamanys. Lulú de seguida veu la sabata del jove Ravetllat. Veure aquella sabata Lulú i creure's que per al seu divertiment allí és deixada, fou una mateixa cosa. Lulú pren amb la boca la sabata i, més eixerit que un ginjol, se l'emporta cap a un lloc on ningú no pugui interrompre la seva diversió.

El dinar ja s'acabava. El xampany havia vessat, la conversa era animadíssima, eren les rialles com un doll sonor. Tothom felicitava les reines de la festa, mamà i filla, tot era fer-ne garlandes d'elogis i felicitacions; qui les comparava a les flors, qui

als estels, a la música, a les estàtues gregues.

Ara, doncs, que tots estaven distrets, Pere Ravetllat cregué arribada l'hora de tornar-se a calçar, dissimuladament, el peu esquerre.

Set mil dimonis! Els cabells se li posen de punta, la sang se li gela, esdevé patejant i lívid, quan, fetes moltes i afanyoses exploracions sota la taula, acaba per convèncer-se que la sabata havia desaparegut.

Els convidats, pres el cafè, ja s'aixequen de mica en mica, deixen el lloc per atansar-se a la senyora marquesa i a la filla. Sols el jove Pere roman assegut, i mira, mira desesperadament de l'un cantó a l'altre.

Déu sap el temps que així hauria romàs, si la mateixa seva veïna d'abans no hagués anat a treure-le'n prenent-lo enèrgicament cap al ball. I en un obrir i tancar d'ulls, el jove, bo i desorientat i vermell, es troba al mig del gran saló, amb un peu calçat i l'altre per calçar i amb un mitjó blanc, precisament no allò que és diu massa blanc.

—On té la sabata? per què s'ha tret la sabata!—és la primera a preguntar-li la seva ex-veïna.

Els altres concorrents cuïen a fer un cercle al volt de Pere Ravetllat, i cadascú l'atabala a cops de preguntes i exclamacions. I ell, evidentment, no té, no pot tenir prou cap ni prou llengua per respondre.

Ordres són donades: el servei nombrós i actiu es posa cerca per ací cerca per allà. La sabata no es troba. Alguns arriben a sospitar si és que el jove s'era presentat a la casa ja sense sabata!

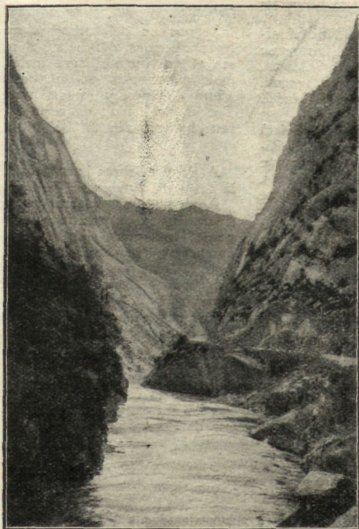
Pere Ravetllat, arruïat a un angle del saló, quasi de cara a la paret, no sabia què fer, hauria volgut fondre's, no haver nascut. I hagué de suportar tota la humiliació de veure que hom li duïa una sabata provisional per poder-se calçar, fos com fos.

Adéu, somnis d'or; adéu, esdevenidor brillant.

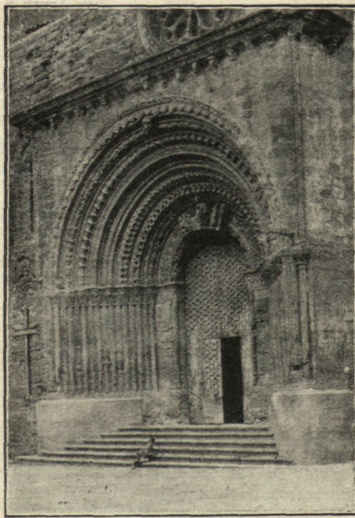
La notícia de l'extraordinària desaparició de la sabata del jove Pere Ravetllat, va esbombar-se, no ho volgué saber. La seva figura ridícula era el plat del dia. Aquell mateix vespre, els diaris ja se'n feien ressò a la secció de les notes de societat. I la sort, encara, que la censura, intel·ligent i benefactora, havia caracteritzat més de quatre coses amb el poderós llapis vermell, en gràcia al decòrum de la casa on la festa havia tingut lloc, i on s'havia escacigat l'incident de l'estranya i misteriosa desaparició de la sabata.

Ad. PETRUCHEVSKY.

BELLESSES DE CATALUNYA

El pas de Collegats. Feréstec, imponent, dantesco. Assenyalava una monjoia del Pallars, la contrada catalana tan pròdiga en gestes memorables.

Portada de l'església parroquial d'Agramunt, joia de l'art romànic. Agramunt, vila regalada, famosa per les seves porxades i pels turrons i xocolates del seu nom. Agramunt ha inspirat mantes poesies de ressò païral.

ELS JOCS FLORALS

Deu fer cosa de dos anys (pocs mesos abans de la nova era) va ésser iniciada una enquesta a "La Publicitat", sobre el com i el què dels Jocs Florals. Molts parers foren emesos. Alguns es produïren en termes tan radicals, arribant al límit màxim, ras i curt la supressió dels Jocs.

I bé: estan contents? la supressió dels Jocs Florals ja és un fet. Després de 66 anys, han emmudit. Han emmudit els Jocs Florals per antonomàsia, els de Barcelona, i han emmudit els de tot Catalunya.

Potser ara fóra l'hora més justa, en un terreny més objectiu, i amb un airet més clar, de proposar l'enquesta. Els torns de la repartidora—la suposada repartidora—ara com ara són desfets, que era una de les coses que més agreujaven la qüestió, allò que més feia parlar d'injustícies, de contubernis, de procediments obscurs, en una paraula, de distribució—avui per tu, demà per mi—de premis.

De lluny venia la fama. L'anomenada de trapaceries als Jocs Florals era de la mena, si fa no fa, de la de tots altres concursos, oposicions, certàmens, etc., etc. En ordre a recompenses, títols o diplomes, hom té sempre alguna cosa a dir, quan hom no és posat al cim del candeler. Deien que el mal s'era agreujat a mesura que havien estat establerts, cada vegada més, premis en metàl·lic als Jocs Florals. Parlaven, per exemple, d'un pintoresc repartiment de "pesetes" al peu d'un paler de Cardener, entre uns quants escriptors—el nom dels quals mai no ha estat precisat—que havien constituït una trena de comandita per engavellar tots els premis en numerari i acabat repartir-se'ls. Parlaven, per exemple, d'un negociet fet a Santa Eulàlia de Vilapiscina a base de lliurar als premiats, enlloc de

la quantitat en metàl·lic que els donants havien remès a un cert individu organitzador, un "objecte d'art", un guixot infecte, que a tot estirar costava set o vuit pessetes. Però això i moltes altres coses eren més que res fantasia; quan hom volia concretar, tot es desfeia en suposicions, i en un seguit interminable de "diuen...", "diuen...", "he sentit a dir..."

Dels premis en metàl·lic i de l'assalt als premis en metàl·lic conten moltes coses. Però no menys en conten dels premis consistents en "objectes d'art" (darrerament ja en deien *objectes d'art*, perquè molts constituïen una abjecció). L'herba de la fantasia, i el canyet de la maledicència creix a tots els camps. Un dia Mestre Agulló ens contava una anècdota (aquest cop real i verídica), de la qual ell mateix era el protagonista.

Als Jocs Florals de no recordem quin poble, havia guanyat l'Agulló un objecte d'art: una flor ullprenedora feta a base de Déu sabia quin ric metall. Era color ginebra i clavell. Devia haver costat una fortuna! Aquell temps era la moda de dur pantalons blancs. Mestre Agulló en duia. L'endemà, després de la festa, poetes i músics en una tarannada atapeïda, tornaven a ciutat. Quina calor! La tarannada arriba a parada i fonda, baixen els comprimits a desentumir-se, i l'Agulló de poc que no cau en terra més mort que viu: un dels camalls dels pantalons apareixia amb una horrenada taca de sang! Ben esbrinat, era que l'Agulló s'havia posat a la butxaca dels pantalons, capceta i tot, aquella flor de riquíssim metall; era de cera i amb la gran calorada s'havia fos.

L'any 1859 es tenien els primers Jocs Florals de Barcelona (època de restauració). Eren mantenedors: Manuel Milà i Fontanals, president; Joaquim Rubió i Ors, Víctor Balaguer, Joan Cortada, Miquel Victorià Amer, Josep Lluís Pons, Antoni de Bofarull, secretari.

D'aquest període de restauració, 66 anys ininterromputs han celebrat, cada any per la primavera—gairebé sempre el primer diumenge de maig—, la gaia festa.

La primera Flor Natural va ésser guanyada per Na Isabel Villamartín, amb la seva composició "Clemència Isaura". La primera reina de la festa va ésser Na Maria Mendoza de Vives.

L'any 1923 es tenien els darrers Jocs Florals de Barcelona, celebrats a Toulouse. Eren mantenedors: Antoni M. Marçet, Abat del Montserrat, president; Ramon D. Peres, Francesc Puig i Alfonso, Josep Rodergas, Joan Ruiz i Porta, Jacint Llopart, Xavier Bonfill, secretari.

L'última Flor natural la guanyava Joan M. Guasch, amb la seva composició "La flor vermella". La darrera Reina de la festa era la filla del mateix guanyador, senyoreta Maria Elvira Guasch.

Durant aquest període han estat proclamats 37 Mestres en Gai Saber. El primer fou Víctor Balaguer, el dia 20 de juny de 1861; el darrer Mossèn Antoni Navarro, el dia 7 de maig de 1922. D'aquests 37 Mestres, 17 són vivents. El més antic vivent és el canonge Colléll, proclamat el 7 de març de 1871.

Qui ha guanyat més premis ordinaris és el mateix canonge Colléll: 8. Qui ha guanyat més premis extraordinaris fou Francesc Ubach i Vinyeta: 13. Qui s'ha endut més accésits fou el mateix Ubach: 19.

Darreres paraules de Víctor Balaguer als J. F. de 1859; discurs de gràcies: "Honor i pris a V. E. noble i il·lustrat municipi, digne successor del savi Consell de Cent, que era tan ardent protector de les lletres del país com protector ardent de les llibertats del poble.

"Honor i pris, Excel·lentíssim Senyor, V. E. s'ha honrat honrant les lletres, i sempre que es parli de l'Ajuntament de 1859, protector i restaurador dels Jocs Florals, nosaltres els primers sabrem dir a on vulla: "Digne dels seus antecessors, ha honrat el seu país, i pus honra el seu país, honrat ell sia".

Després de 66 anys, els Jocs Florals han emmudit. Francesc Matheu deu estar tot consirós.

Però pensem que en esperit tothom els ha celebrats. Enguany, fins i tot els qui se'n deien contraris. I és que el cor encara canta.

B.

Del balconet estant

Davant d'un pati, amb tot d'homes, dones i criatures, l'home qui passa, famolenc, demana:

—Que no tindreu un mos de pa?

Ningú no li respon. El famolenc diu:

—Doneu-me un tros de pa!

Més silenci. Per fi una mà agafa de qualsevol calaix un rosegó de pa i el dona a l'home qui passa.

—Gràcies! diu el captiu. Bona nit!
Qui era aquest que demanava pa?
El qui avui és l'amo d'Itàlia, el dictador: Mussolini.

A penes no es fa amb ningú. No surt més que de nit. Aprèn de música. Passa hores i més hores tocant el violí; esdevé un violinista bastant discret. Fà versos. Escriu poemes a la Carducci. Escriu moltes novel·les. Cerca un lloc de col·laborador en algun periòdic. Any 1909.

Qui és aquesta figura de boemi?
L'avi President del Consell de Ministres d'Itàlia: Mussolini.

"El Liberal" de Madrid—com anys ha A B C—es veu que va escriure a una sèrie de personalitats preguntant-los què els semblava "El Liberal", i com els agradava que fos. Ve'n aquí la resposta de Sánchez Guerra:

—Me gustaria que "El Liberal" fuesse... Però no; me gustaria més que no fuesse. Aunque lo mismo me daría que fuese o no fuese.

Nosaltres no sabríem dir-ho tan ben dit. Però en el fons pensem una cosa per l'estil.

I això, poden estendre-ho a tota la família.

—No em negaràs, deia un a l'altre, no em negaràs que sóc infeliç, he d'ésser un infeliç per força! Només et diré una cosa: la meua dona s'ha tornat escriptora; passa hores i hores embutant paper i més paper...

—Amic, no et planyis. Al contrari, li responia l'altre. Dona, al contrari, gràcies a Déu. Jo la pugues tenir, una muller escriptora! almenys, alguna hora callaria!

COMENTANT...

"No et facis gaire amb el grosser i rústec, car és pesat i perillós son tracte".

Veu's aquí un adagi d'En Joaquim Setantí, cavaller que fou de l'hàbit de Montesa que escrigué junt amb una selecta col·lecció integrada per 200 consells, publicats amb el títol de "Avisos de amichs" per cura de N.E. Moliné i Brasés.

Meditant i pensant, hom arriba a la conclusió que l'autor no devia cansar-se massa per donar a la posteritat aquest advertiment. Que no semblin aquestes paraules un menyspreu per a l'autor, car jo el venero.

Vull sols fer notar que essent aquest consell de tanta lògica i sentit comú, sembla natural, que tothom el tingui en compte sense que ningú li faci esment. I no obstant això no el té pas tothom en compte. Això fa que sempre estigui de moda el fer-lo recordar; car a desgrat d'ésser de moda no el segueixen amb aquella forma característica dels seguidors de les modes.

"No et facis gaire amb el grosser i el rústec, diu una part de l'adagi. I per què l'autor empra la paraula "gaire", en lloc de "gens"?... Segurament, perquè ja sabia per experiència que de vegades—fins contra sa voluntat—un hom té de posar-se amb contacte amb "grossers i rústecs"; puix que aquests, a voltes—invertint els ordres—són conceptuats per educats i distingits; i ell dona el toc d'atenció perquè hom no es corrompi amb el poc que pot tenir necessitat de tractar-hi.

En Joaquim Setantí era l'home indicat per posar la paraula "gaire". Ell era Conseller en Cap, i regí dues vegades la ciutat de Barcelona, com també els interessos de tota Catalunya com a Diputat. Ocupant aquests càrrecs, algunes voltes topà amb el qui, amb la careta de l'educació i dignitat amaguen un esperit—si esperit pot dir-se—"grosser i rústec".

Joaquim Setantí, el "més gran pensador i home polític català de la se-

gona meitat del segle XVI i primèries del XVII" segons afirma el Moliné i Brasés en el pròleg de l'obra i que afirma Osorio i altres personalitats que, no el tenien solament pel més clarivident dels catalans d'aquella època, sino fins d'Espanya, Flandes i Itàlia, ens assenyalava l'antiguitat del mal que alguns pateixen de fer-se amb "grossers i rústecs" i per tant, a aquell que no pugui evitar de tractar-los adverteix com és "pesat i perillós" "son tracte".

I ja ho veieu, Setantí va escriure aquest consell en 1614. Avui, després de tres centúries d'evolució, en l'època del progrés i la civilitat encara hi ha gent que es fa amb "grossers i rústecs".

I no pas grossers rústecs de modals, figura o costums—que en aquest cas podria dispenstr-se—per falta d'instrucció o educació, etc., els "grossers i rústecs" que l'autor alludeix, ho són de l'ànima.

Contra aquests, el Setantí dona la veu d'alarma, perquè sap perfectament que els "grossers i rústecs", són gent malvada i hipòcrita... com aquell frare de la rondalla que tirava la pedra i amagava la mà, i que l'Església en diu: "llops amb pell d'ovella".

J. JÓKAI.

25 ANYS ENRERA

(Maig 1901)

Dia 1.—La vaga dels tramvies: "ahir al matí res no es guanyà en la qüestió de la vaga". Es celebra una reunió general d'empleats, en la qual parlen "els companys Colom i Pubill i el senyor Lerroux.

—Es dona per següent el triomf dels artistes catalans a l'Exposició de pintures de Madrid (Rusífol, Mir, Clarassó, Alsina).

—Granollers: "el dia 28 d'abril tingué lloc la segona processó per lucrar el Jubileu de l'Any Sant.

—Teatre de Novetats: concert per la Filarmònica de Berlín.

—IV Gats: putxinellis a la nit.

—Es celebra el primer de maig, festa del treball. Un grup assalta el convent dels Germans Maristes, a Sant Martí.

—Es veritablement vergonyós el poc compte amb que és practica a aquesta ciutat la neteja de clavegueres.

—Comença de publicar-se a Manresa el diari català "La Veritat".

Dia 2.—En Silvela havia d'arribar avui a Barcelona. Però no passa de Sitges. De retorn a Madrid, en passar el tren per Reus, li enguagen un tret de revòlver, sense conseqüències.

Dia 3.—Al Centre Excursionista de Catalunya, Jaume Massó i Torrents continua les "lectures de clàssics catalans". Parla de Francesc Eiximenis.

—Al Remea, benefici del primer galan jove Agustí Saumell: obres, "Les Francescilles" i "Mala nit".

—Elecció de compromissaris a l'Econòmica. Resultats: Joan Coll i Pujol, Francesc de P. Vergés, 151 vots. R. Bosch i Alsina, J. Casasa, J. d'Arana, J. Comas d'Argemí, Francesc Valls, 150 vots. Josep M. Nadal, Antoni Torrents, 149.

Joan Girona, Frederic de Gomis, Gaetà Pareja, Joan Freixas, Enric Prat de la Ribera, Indefonso Suñol, Ramon Arbó, Jaume Carner, Manuel Duran i Ventosa, 136 vots. Comentari: "Les calves de les milloques que han portat a Catalunya tots els escèpticsmes allí es veien arrellenades pels cacs".

Dia 4.—Vilafranca: "S'ha inaugurat el local de la societat coral "La Violeta". Hi assisteixen entre altres, els mestres Nicolau i Millet.

Dia 5.—Es celebren els Jocs Florals. President, Francesc Pi i Margall. La festa és tinguda a Llotja. Guanya la Flor natural Anicet de Pagès de Puig; l'Englantina, Claudi Amor i Barrera; la Viola En Pere Pelau González de Quijano. Premi de prosa no s'adjudica. Accésits: primer, Enric de Fuentes; segon, Josep Carner. En sortir de la festa, hi ha garrotades.

Dia 6.—Estrena al Remea de "Los criollos del Ensanche" per J. Negre i Farigola. Benefici de Dolores Muntal.

Dia 7.—Mitig catalanista al Nou Retiro. Parlen: Doctor Robert, Pere Muntanola, Jaume Carner, Zulueta, Pella i Forgas. Sense incidents.

—Es proclamat l'estat de guerra, a conseqüència de la vaga de tramvies.

—Teatre Principal: estrena de "Un quadro" i "L'avi"; autors: Vidal i Valenciano, i Riera i Bertran.

DE LA MUSA POPULAR

CORRANDES BILINGÜES

Siempre hay luna, me decía un chusco en semana santa. Si ho mireu bé, hi ha molts llucs i molts més que encara baden.

A la puerta de un convento una piedra hay olvidada.

I aquí varen portà un film, per nom, "Los hijos de nadie". Yo te decía que si tu me decías que no.

De gent dolenta no en manca, ço que manca són... bastons. Saluda al señor; que rico! Decía el ama al lortio.

De lloros com que n'hi ha tants amb ells no m'embolico. Ayer al igual que hoy y hoy igual que mañana.

Es caen ocells pel bec amb això, muts i la gàvia. Los enemigos del hombre la Iglesia dice son tres.

Els enemics d'un vaig néixer potser són quaranta set. Dicen siempre que los justos alcanzan gloria del cielo.

Sigues just i no et rebel·lis veuràs com el pèl et prenen. Descendientes ¡ay! del mono dicen que los hombres son.

I les mones, jo pregunto, de qui descendeixen, doncs? Cuatro cuartos me da el rey y con ellos fumo y bebo...

Això era abans d'haver-hi les juntes de subsistències. Una niña se durmió a la puerta de un convento.

I unes altres ja fa un any que ningú sap on s'encuntran. Dos cosas hay en el mundo que emborran a los hombres...

La una és la set de vi i l'altre és el set de setze. Eres una, eres dos, eres tres, eres cuarenta...

Ets allò que no es pot dir i no sé com no et reboten. Esta noche es Noche Buena y no es noche de dormir...

Entrestant vinguen impostos i el pa als núvols, és un any. Con la afición al deporte que despierta la pelota.

Resta així ben demostrat que encara hi ha algun "pell roja". Son tus labios un rubí partidos por gala en dos...

Els partits ens ens partien, ara ens fregeixen i tot. En este mundo traidor, nada es verdad, ni es mentira.

Si haguessis de guanyar el pa ai pobret, com suaries.

MAT

MAIG

Pel maig cada dia un raig.

*

Mag ventós, an bondanzios.

*

Segons un dels famosos manuscrits de les prediccions, qui neix pel maig, sota el senyal de Geminis, serà malaltis, però de molt talent. Als 35 anys esdevindrà ric. Viurà 86 anys, 7 mesos, 2 dies, 4 hores. Tot ho durà molt en regla i els seus hereus ho trobaran tot bé.

*

A París celebren l'arribada del maig amb la festa del "muguet", la flor delicada.

Aquí podríem celebrar-la amb la festa d'una flor no menys fina: la majola. A algunes comarques lleydanes d'això que anomenem "camamilla" en diuen "majola". El nom és exquisit i poètic. Ve' que pel "maig" floreix en son millor la "camamilla".

Les terres de per allà Lleyda ens reserven molts secrets de llengua, de gentilesa i d'un futur esplendorós.

*

El dia 11 és la fira de les herbes remeieres i oioroses, diada de Sant Ponç. Al carrer de l'Hospital aquest dia és una glòria.

*

Aquest mes també s'escau la festa de Santa Rita, famosa per les roses del seu nom, que les donzelles van a oferir per trobar el marit.

Comunicació i Hemeroteca General

El dijous, dia 18, és l'Ascensió. Per l'Ascensió, cortinetes al balcó.

El dia 31 és Pasqua de Pentecosta o Pasqua Granada. És la diada de menjar-se el be, qui en té.

Tamany: 37 X 27.—Any 1875.—Estampa d'Espasa, germans.

Tamany: 40 X 29.—Any 1877.—Estampa Thomas Gorchs.

DIARIS, PERIÒDICS, REVISTES, BUTLLETINS, ETC., APAREGUTS A CATALUNYA DE CENT ANYS ENÇÀ

LA LLAR. Tamany 37 x 27. Fundat l'any 1875. Estampa d'Espasa, germans, Robador, 39 i 41, Barcelona.

Periòdic de caràcter literari. Al número que tenim a la vista hi ha escrits de Ramon E. Bassegoda, Josepa Massanés, Jacint Laporta, Frederic Soler (Pitarra), R. Solanes, Josep Francesc i Gomis.

Una notícia d'aquell temps que deu aquest número de La Llar: "Està a punt d'estrenar-se en lo Teatre Català lo drama

dels senyors Felu y Soler, titolat "La filla del Marxant".

JOCS FLORALS. Tamany 40 x 29. Fundat l'any 1877. Estampa Thomas Gorchs, Carme, 38, Barcelona.

Periòdic festiu i mossegaire. Ja aleshores els Jocs Florals eren objecte de sátires. Res no hi ha nou sota la capa del sol. (De la col·lecció B. Blanch).

Libres & Hetres

A L'OMBRA DEL CAMI, per Emili Saleta i Llorens, pròleg d'Ignasi Iglesias, boixos de Mossèn Manuel Ribas; impremta Tobella.

El llibre de poesies que ens dona aquest autor té un aire íntim i modest. Es un enfilat d'expansions personals sense més transcendències; ni suposem que el mateix autor hagi pretès eixir d'aquest ímit gairebé familiar. Amb una bonhomia evident, és com aquell qui mostra un seguit de records de casa que, per un general, no arriben a interessar portes enfora.

Potser hauria valgut més que el seu autor, en comptes d'esser tan pròdig en el seu mostrari, s'hagués cenyit, reduint el llibre a un terç d'allò que és ara. Certes estones d'expressió massa familiars el perjudiquen; llevat-les, hauria guanyat.

El pròleg de l'Iglesias, bé. Esforç de presentació, tipogràficament.

OPALS, per Salvador Albert; publicació de "Catalana".

Ni una passa de més, ni una passa de menys. Salvador Albert d'"Opals" és el Salvador Albert de sempre, somniós, un xic vagabund, potser un xic romàntic. Dintra l'elegància dels seus contorns, hi ha una inconcreció que sovint perjudica a aquesta mateixa elegància, fent-la aparèixer convencional i poc consistent.

LA COMPANYIA, per R. Tor des Eures.

El cas d'En Tor és un cas bonic. No és un escriptor de rauxa jovenil. Abans d'escriure, ha tingut anys per pensar-s'hi. Mil·lor per ell, sens dubte. Per un general, fóra millor que els escriptors triguessin una mica més a produir-se en públic. Tots en sortirien guanyant. Ramon Tor des Eures, en la seva lectura de l'Ateneu ens ofereix alguna cosa que ja no és insubstantial. "La Companyia", titol ja per si sol clàssic, promet ésser un llibre amable.

POESIES, de Manuel Ribot i Serra; tria feta per Joan Costa i Deu i Joan Sallares; edició d'homenatge de la Lliga Regionalista de Sabadell. Impremta Sallent.

Aquest recull de poesies del benivolunt escriptor sabadellenc són una mostra del passat. Ha passat, avui, aquell temps que feia produir aquelles poesies, però la seva virtut ha vingut operant. Ribot i Serra ha fet de forjador. Sense forjadors com Ribot i Serra i d'altres del seu temps, no fórem sens dubte allò on avui nosaltres som. La valor poètica d'aquestes poesies resta en segon lloc; pren més relleu la seva valor que en podríem dir històrica, documental. L'expressió d'aquestes poesies és més

sentimental que no pas artística. Però lligre edició és un bell testimoni, i és un digne homenatge.

DOMASSOS AL SOL, per J. Agelet, impremta de Víctor Oliva.

Es un nom que ha caigut com un aeròlit. Ningú no s'ho esperava. No el precedien gaselles ni lectures. Ha estat una revelació. En aquest llibre hi ha moments molt afortunats. Hi ha expressions d'una força, d'una transparència i a l'ensens d'una concreció lírica que recordarem tota la vida. Un pas més, i l'autor de "Domassos al sol" serà tot allò que es diu un poeta. El donarà, aquest pas?

CORRANDES SEGARRENQUES, per J. Iglesias Guisard, amb un pròleg de A. Busquets i Punset. Estampa de R. Saladrigues, Bellpuig.

Ço que demostra que la bona fe arriba molt amunt.

(Perdó: Josep M. Junoy, a "La Veu de Catalunya" encara n'ha escrit de més breus).

JESUCRIST, IDEAL DEL MONJO, per Dom Columba Marmon, traducció de Dom Grau, Biblioteca Monàstica, Abadia de Montserrat. Impremta Ibidem.

Un llibre d'ascètica i de perfecció espiritual d'una riquesa incomparable. L'obra del P. Marmon ha obtingut gran favor a tot arreu per la seva substancialitat. El P. Grau n'ha fet una bella incorporació a la nostra literatura. Es tracta d'un poderós antidot contra la banalitat. Qui tingui ganes de pensar i de meditar, o qui vulgui aprendre'n, que llegeixi aquest llibre. La seva lectura no pot ésser feta cuita corrents. Cal llegir pàgina per pàgina. Que no és dir poc.

SEVERAL

—"Pol" de "La Veu", i Carles Soldevila de "La Publicitat" han debatut una important qüestió sobre el vestit de dormir: anomenat "pijama" per En "Pol", dit "païama" per Soldevila. Ha estat retreta i comentada, impugnada i propugnada la procedència d'aquesta peça de l'Orient. Oh, sempre la qüestió d'Orient!

—Hom remarca la publicació d'uns poemes de Josep Carner al número de maig de "La Paraula Cristiana".

—Al Teatre Romea han fet "A Montserrat!". Com que els ha anat tan bé, sembla que després d'això, al Teatre Romea es posarà una agència de transports, en competència amb "La Igualadina".

—Ignasi Folch i Torres acaba de publicar una novel·la que es diu "Una dona".

—Ramon Riu, de Sabadell, prepara la publicació d'un llibre de versos.

—A Perpinyà acaba de publicar-se una gramàtica catalana, de la qual és autor L. Pastre.

—El canonge Cardó ha començat la traducció d'altre volum de Sèneca, per a la Fundació Bernat Metge.

—Han estat convocats els Jocs Florals de Mallorca, per al dia 5 de juliol vinent. Les composicions, a C. de Socors, 62 (ciutat de Mallorca).

—"La Veu de Sabadell" dedica un número d'homenatge a l'escriptora Agnès Armengol.

—Està a punt de sortir "Garbui" de Manuel Ribot i Serra; recull de poesies festives.

—Sembla que hi ha la idea de constituir una comissió per posar una làpida commemorativa de la casa on va néixer el bon sacerdot i culte literat Mossèn Frederic Clascar.

—Acaba de morir, als 86 anys d'edat, a París, la muller de Zola.

—La fundació Guillaume Budé (la Bernat Metge de França) anuncia la pròxima publicació de les Troianes, Ifigènia a Taurida i Electra, de Plató i d'Eurípides.

—Ha sortit "Feminal", revista dirigida per Na Carme Karr.

—Es a punt de sortir la "Revista dels llibres".

—Es mort Baedeker, el de les conegudes "guies".

—Josep M. de Sagarra té feta una adaptació d'una obra de Molière per al Teatre Romea. Escrita en prosa.

—Joan Puig i Ferrer treballa en la redacció de diferents contes i novel·les originals.

—Joan Estelrich, Josep Pla, Josep M. de Sagarra acaben de publicar a "La Veu de Catalunya" i a "La Publicitat" sengles articles parlant de la producció i publicació de novel·les.

—L'Associació catalana d'estudiants catòlics prepara per al curs pròxim l'establiment d'estudis permanents de grec i llatí.

—Ha sortit la Biografia de Mossèn Cinto Verdaguer, escrita per Valeri Serra i Boldú, molt documentada. Ortogràficament no gaire acurada.

—A Sulmona és estat inaugurat aquests dies un monument al poeta de la latinitat clàssica, Ovidi.

—Aquests dies s'ha escaigut el 107è aniversari del naixement de Milà i Fontanals.

—Mussolini té quasi enllestida una comèdia en tres actes, que es diu "Signori, incomincia".

—J. Sardà Ferran ha publicat "Noves biografies del poeta Joaquim M. Bartina i d'Ayemús".

ÇO QUE PASSA PEL MÓN

Dia 27 d'abril.—Tota la premsa del món dedica llargs comentaris a l'elecció d'Hindenburg, president d'Alemanya.

Dia 28.—S'inaugura l'Exposició Internacional d'Arts Decoratives, en la qual hi ha una bella aportació d'obres de catalans.

—A partir d'avui Anglaterra torna al patró o per la seva vida financiera.

Dia 29.—Les agències telegràfiques donen la notícia d'haver estat descobert un complot comunista per assassinar Chamberlain, ministre de Negocis Estrangers d'Anglaterra.

—A Bulgària es registren greus incidents i atemptats, amb nombroses víctimes.

—A París són estretament vigilats certs elements comunistes. Són practicats nombrosos registres. Hom parla de complots comunistes.

—Torna a sortir "La Tribuna" a Barcelona. És portaveu del Pup.

—Surt cap a Roma l'Orfeó Català.

—Cunha Leal, detingut com a cap de la darrera insurrecció a Portugal, és posat en llibertat.

—Un grup d'intel·lectuals italians publica un manifest en resposta al dels intel·lectuals feixistes reunits en Congrés a Polònia.

Dia 30.—Socialistes, catòlics i demòcrates alemanys acorden continuar el front únic, després del triomf de Hindenburg.

—Es clou la reunió del Gran Consell Feixista a Roma, sota la presidència de Mussolini.

—El novell ambaixador dels soviets a Itàlia, senyor Kergenstzoff fa a la premsa de Roma les primeres manifestacions en sentit de cordialitat i benevolença.

Dia 1 de maig.—Es celebra la festa del treball amb tranquiles forades.

—Primo de Rivera pronuncia un discurs a Sevilla, del qual es desprèn que la situació a Espanya és satisfactoria i que tot ha millorat molt.

—Són celebrats a Tolosa els Jocs Florals organitzats per l'Acadèmia d'aquella ciutat. Hom hi ret homenatge a Àngel Guimerà.

—Dimiteix el Govern Patxix de Iugoslàvia.

—A Itàlia i als Estats Units són fetes pesquisses i registres d'elements i societats comunistes.

Erudició i Cultura

Conferències fetes

"INDICACIONS QUIRURGÍQUES DE LA TRANSFUSIÓ DE LA SANG". A l'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya, pel doctor Ponjoan, dia 29 d'abril. "LA DONA DEL BALCANS". A l'Ateneu Barcelonès, a càrrec de Na Àngela Graupera, d'Acció Femenina, dia 29.

"TRACTAMENT DEL TRA CÒMA, amb presentació de malalts". A l'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya, a càrrec del doctor E. Serralta, dia 29.

"ELS FORNS IBERICS DE CATALUNYA". Al Centre Excursionista de Catalunya, a càrrec d'En Pelegrí Casades, dia 29.

"L'UNIVERSITE FRANÇAISE". A l'Institut Francès, a càrrec del senyor J. Dresch, rector de la Universitat de Tolosa, dia 30.

"UNA CURIOSA FISTULITZACIÓ D'UN ABSCESS SUBFRÈNIC". A la Societat Mèdico-Farmacèutica de Sant Cosme i Sant Damià, el doctor J. Soler i Dopfi, dia 30. "VISIONS DE PEDRALBES". Al Centre Excursionista de Catalunya, conferència amb projeccions a càrrec del soci Joan Nanell, dia 1 de maig.

"ORIENTACIONS MODERNES SOBRE EL TRACTAMENT DIETÈTIC DE LA DIABETIS". A la Societat Vegetariana Naturista de Catalunya, el doctor Lluís Carrasco, dia 1.

"MISSIONS DE XINA". A BERGA, al Cinema Bergadà i "Juventut Antoniana", els dies 1 i 2, a càrrec d'En P. Pasqual Silvestre.

"LA CONFEDERACIÓ DEL TREBALL Intelectual; la Cooperació Intelectual i Econòmica". A l'Ateneu barcelonès, a càrrec d'En Pau Maria Turull, dia 2.

"CONCEPTE GENERAL DEL FOLKLORE. Supervivències. Divisió". Al Club Montanyenc, a càrrec d'En Rossend Serra i Pagès, dia 2.

AVUI DIJOUS A L'ATENEU ENCICLOPÈDIC Popular començarà un cicle d'estudis literaris a càrrec de coneguts publicistes. L'inici Josep M. de Sucre amb tres conferències estudiant l'obra literària de Joan Maragall.

EXPOSICIONS

AL FOMENT DE LES ARTS DECORATIVES, el dia 1, s'inaugura una exposició de cartells presentats a concurs.

A LES GALERIES DALMAU, Exposició de pintures d'En Felu Elias (Apa). AL SALO PARES, EXPOSICIÓ CAMINS; pintura, dibuix i Art aplicat, del dia 2 al 15 de maig.

BOLVES

Al Novetats fan una comèdia força interessant.

El primer acte representa un hostal on surten uns oficials: diuen que plou a bots i barrals, però, ells conserven els pantalons blancs amb puresa immaculada.

Hom ha notat a Barcelona la desaparició de tres joves de llurs cases. Hom suposa que és per anar a trobar-se amb les nenes desaparegudes.

Al carrer de la Democràcia un jove prengué mal.

Que un jove prengui mal no té res de particular; però, que sigui al carrer de la Democràcia... encara té menys de particular. La democràcia avui per avui va malament.

A Bèlgica estan de crisi, no saben a qui encarrregar el govern, altrament tampoc no troben ningú.

Els recomanem Madrid; és un bon mercat on trobaran una enorme quantitat d'homes disposats a treballar.

Hem consultat a dues persones competents sobre què els agradava més de la futura plaça de Catalunya:

Una minyona de servei:—Aquella tan reservada zona de repòs.

Un home que cria colòmbes:—El templell aquell, tan artístic.

La més important característica de dependents de Barcelona celebra la festa del treball del primer de maig, amb un àpat de burges.

Així, així és com es fan adeptes. Donant l'exemple.

G. A. LL.

IMP. ALTÉS

PELS BELLS CARRERS DE MA CIUTAT

CARRER DE FERNANDO
24 i 26. Sastre, Mod. i Camiseria.—BAS i TARRIDA
33. Ganiveteria.—AMERICAN MACHINE.
34. Institut Musical.—Acadèmia Ardèvol.

CARRER CORTS CATALANES
460. Radio-Telefonia.—"BOMBETA MINERVA".
451. Inst. elèct., aigua i gas.—RAFAEL SALA.
614. Pelletèria.—"LE RENARD".

CARRER CLARIS
102. Blau Catalunya.—J. LOPEZ LLAUDER.

CARRER DE TALLERS
72. Ceràmica i rajoles.—CASIMIR VICENS.

CARRER MUNTANER
65. Ribas i Ferrer. B. Regina Novel·les escollides.

CARRER COMTE ASALTO
15. Mobles a plaços i comptat.—JOSEP MACIÀ.

CARRER BOTERS
4. F. MONFALCÓN. Tapissos pintats i oleografies.

CARRER DEL CALL
1. C. FONT. Mantons Manila i Mantellines.
9. Llaneria i Sederia.—CASA PUIG.
28, pral. J. COSTA.—Antiguitats d'art.

CARRER DEL PI
2 i 4. Raspalleria Moderna.—FERRAN MAURI.

11. Articles de Pell.—J. SAUCH.
12. 24. SASTRE.—L. MIR.

14. Art. Fotogràfics.—S. COSTA.
14, pral. Fca. Plisats.—BRUTAU I MOXO.

CARRER DE SANT PAU
3. Camiseria del Liceo.—JOAN VALLVÉ.

CARRER BALMES
126. RADIO-ELECTRIC Manufacturers.

RAMBLA DE CATALUNYA
15. Pelletèria "La Siberia".—J. TICÓ.

20. Perruqueria.—J. MAYMÓ.
42. Bar.—LA PAGESA DE LA RAMBLA.

124. Instal. bones i barates.—Barradas i Espinet.

CARRER DE LA BOQUERIA
36 i 38. Camiseria.—RODRIGUEZ & FERRER.

CARRER CORRIBIA
2 i r. Lligues i Tirants CATALONIA.

CARRER VILA-VILÀ
66. Palla i Alfals JOSEP CATALÀ.

CARRER PORTAFERRISSA
22. Ganiveteria i perfumeria.—VPA, DUCHEIN

25. Camiseria A. DE B. CORNELLA.

CARRER ARIBAU
29 i 31. Perruqueria ENRIC SORIGUE

CARRER FONTANELLA
18. Art. Fotogràfics i Radio.—PÉREZ i SÀBAT.

CARRER JOVELLANOS
4. Art. Fot. i treballs de Laboratori.—E. PICAZO

RONDA SANT ANTONI
60. OLLA EXPRESS.—Detalls a Import Acar.

76. Billars patentats Xifré.—"LA ACTIVA".

CARRER SALMERÓN
140. Articles fot. i radio.—V. CALDÉS ARCS.

193. Llamp. Elect. i radio.—RAMON RABASA.

DIAGONAL
460. "Radio Iris".—J. B. MODELELL.

Establiments
MARAGALL
Passeig de Gràcia, 95
BARCELONA

RAMON SUNYER
JOIER

Corts Catalanes, n.º 643
Telèfon 813-S. P. - BARCELONA

FREIXENET
SANT SADURNI DE NOYA

ES EL MILLOR XAMPANY

APARELLS I ACCESSORIS

PER A LA

RADIO TELEFONIA

DE LES MILLORS MARQUES

Venda al major i detall

Carrer Canuda, 45 i 47

BARCELONA

DIPÒSIT DE MATERIAL ELÈCTRIC

JOSEP CLAVELL

BRAGUERS I FAIXES A MIDA - SUSPENSORIS SPORT - MITGES - GENOLLERES - TURMELLERES
ELÀSTIQUES - ESPARDENYES AMB SOLA DE GOMA - CINTURES PER OPERATS D'HERNIA
TIRANTS I CINTURONS DE CAUTXU - BITLLETES
COTONS - GLASSES - BENES
MARCA "LA GERMANA"
PILOTES TENNIS I FUTBOL - ESPONGES - PETAQUES
PITETS - BABERS - CALCETES TOT GOMA PER INFANTS - **PILOTES I JOGUINES TOT GOMA**
ARTICLES DE GOMA PER A BARBERS - MITJONS DE CAUTXU - GORROS DE BANY - TELES PER LLIT - XUPADORS
PRODUCTES TUSELL, S. A. - RONDA SANT PERE, 12 - BARCELONA

Solingen-Paris-Barcelona

(Casa fundada per R. ROCA)

JOSEP ROCA

Navalles i Màquines d'afaitar

Ganiveteria - Tocsador

Taller d'esmolat tots menes d'eines

PLAÇA DEL PI, n.º 3

FOTOGRAVATS

TRICROMIAS-AUTOTIPIAS

PARAIGÜES :: OMBREL·LES

VANOS

BASTONS

J. CARDÚS

PORTAFERRISA, 10

BARCELONA

Oficina de còpies **CASA RENÉ**

Oficina - Treballs en català - Rapidesa, bon preu i economia
CARRER DE MONTSÍO, 18, TELÈFON 4525-A - BARCELONA

Dolços, dolços, dolços fins
per llepar-vos-hi els deu dits.
La casa més llaminera
la Casa Esteve Riera.

ESTEVE RIERA
Confiter i Pastisser

Pa de luxe
RAMBLA DE CANALETES 9111.

TELÈFON A 2766.
CARRER DE MALLORCA 307 i 309:

TELÈFON - G. 2.
BARCELONA

MAGATZEMS
CATALUNYA

7, Plaça de Catalunya, 7
BARCELONA

ALTES NOVELTATS
PER A SENYORA

ULTIMS MODELS

Elegància-Bon gust-Economia

Senyora: Visiti aquesta casa

IGNASI FOLCH I TORRES

UNA DONA

NOVEL·LA CONTEMPORÀNIA

A TOTES LES LLIBRERIES

PREU: 3'50 PTES.

CAFÈ DE LA
RAMBLA

Rambla d'Estudis i
Carrer de la Canuda

L'establiment
del dia

Biblioteca de Comunicació
i Hemeroteca General

Cafè - Dolceria

Charcuterie - Restaurant